

Youth Externalizing Behavior Screener (YEBS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Youth Externalizing Behavior Screener (YEBS)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33465>

Özet

Gençlik D??a Vurum Davran??? Tarama Arac? (YEBS), ergenlerde ve gençlerde görülen d??a vurum davran??lar?n? h?zli? ve etkili bir ?ekilde taramak amac?yla geli?tirilmis? k?sa bir ölçektir. Gökmen Arslan taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilen bu araç, özellikle okullarda ve klinik öncesi ortamlarda davran??sal sorunlar? erken te?his etmeyi hedeflemektedir. YEBS, saldırganlık, kural ihlali ve dikkat eksikli?i/hiperaktivite gibi yayg?n d??a vurum semptomlar?n? ölçen, psikometrik açıdan sağlam bir tarama arac? olarak tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirilmesi ve geçerleme çal??maları, arac?n ergenlik dönemindeki riskli davran??lar? ay?rt etme yetene?ini desteklemektedir.

Ölçek, ara?tırmacılara ve uygulayıcılara, kapsamlı de?erlendirmelerden önce risk altındaki gençleri belirleme konusunda pratik bir çözüm sunar. Bu k?sa format, zaman k?s?tlaması olan ortamlarda büyük örneklemelerde tarama yapılmasına olanak tanır. Orijinal çal??mada, YEBS'in hem yapısal geçerlili?i hem de iç tutarlılık güvenilirli?i incelenmiştir, bu da arac?n klinik ve ara?tırma kullanımları için uygun oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

D??a vurum davran??lar?, tarama arac?, ergenlik, davran?? sorunlar?, saldırganlık, kural ihlali, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Gökmen Arslan

Amaç

Gençlik D??a Vurum Davran??? Tarama Arac?'n?n temel amac?, ergen ve genç yeti?kin popülasyonlarında d??a vurum davran??lar?n?n varlı?ını ve ?iddetini h?zli? bir ?ekilde saptamaktır. Ölçek, özellikle klinik düzeyde müdahale gerektirebilecek davran??sal sorunlar? erken a?amada tespit ederek, önleyici ve müdahale edici programlar?n hedeflenmesine yardımcı olmak üzere tasarlanm??tır.

Bu araç, okul psikologları, rehberlik uzmanları ve ruh sa?lığı profesyonelleri için pratik bir de?erlendirme sağlamak üzere geli?tirilmiştir. Standart, daha uzun de?erlendirme araçlarına kıyasla zaman ve kaynak tasarrufu sağlaması, YEBS'i özellikle geni? çaplı saha ara?tırmaları ve okul temelli tarama programları için de?erli kılmaktadır.

Yap?

YEBS, psikolojideki geni? d??a vurum davran??lar? çat?s? alt?nda yer alan sorunlar? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç ana bile?eni içerir:

Sald?rganlık (Aggression): Fiziksel veya sözel çat??ma e?ilimleri.

Kural ?hlali/Kar?? Gelme (Rule-Breaking/Conduct Problems): Toplumsal normlara veya otorite figürlerine kar?? gelme, yalan söyleme veya mülke zarar verme gibi davran??lar.

Hiperaktivite/Dürtüsellik (Hyperactivity/Impulsivity): Dikkat eksikli?i ve dürtü kontrol sorunlar? ile ili?kili huzursuzluk ve a??r? hareketlilik.

Ölçek, bu davran??sal sorunlar? tek bir genel d??a vurum skoru alt?nda toplamay? amaçlayan, yüksek düzeyde korele faktörlere sahip tek boyutlu veya çok boyutlu k?sa bir yap?ya sahip olabilir. Geli?tirme çal??mas?, bu davran??lar?n gençlerdeki davran??sal uyumsuzlu?un önemli göstergeleri oldu?unu kabul eder.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Arslan, 2018), YEBS'in geçerlili?ini desteklemek için kapsaml? psikometrik analizler yap?lm??t?r.

Yap? Geçerlili?i: Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?yla uyumu test edilmi?tir. Bu analizler, maddelerin d??a vurum davran??lar? genel yap?s?n? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Ölçüt Geçerlili?i: YEBS skorlar?n?n, Çocuk Davran?? Kontrol Listesi (CBCL) gibi yerle?ik ve kabul görmü? d??a vurum ölçeklerinden elde edilen skorlarla yüksek korelasyon göstermesi beklenir. Bu, YEBS'in bilinen bir ölçütle ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlar.

Ay?rt Edici Geçerlilik: Ölçe?in, d??a vurum davran??lar? yüksek olan gençleri, dü?ük olan gençlerden veya içe vurum sorunlar? olanlardan ba?arılı bir ?ekilde ay?rabildi?i gösterilmi?tir.

Güvenirlik

YEBS'in güvenilirli?i, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? göstermek amacıyla incelenmi?tir.

?ç Tutarlılık: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirten Cronbach Alfa katsay?s?, genel olarak kabul edilebilir düzeylerin (genellikle .80 üzeri) üzerinde bulunmu?tur. Bu, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde homojen oldu?unu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Farklı zaman noktalar?nda uygulanan testlerin sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ölçer. Bu güvenilirlik türü, ölçe?in zaman içinde davran??sal sorunlardaki göreceli kararlılı?? ölçbildi?ini do?rular.

Faktör Analizi

2018 yılında gerçekleştirilen geliştirme çalışmasında, Gençlik D??a Vurum Davran??? Tarama Arac?'n?n temel faktör yap?s? incelenmiştir. Kısa bir tarama aracı olması nedeniyle, ölçeğin muhtemelen güçlü bir tek faktörlü yapı sergilediği veya d??a vurum davran???lar?'n?n temel bileşenlerini temsil eden çok az sayıda, yüksek oranda ilişkili alt faktörden oluştuğu varsayılmaktadır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin kısa formuna rağmen yapısal bütünlüğünü koruduğunu ve d??a vurum davran???lar?'n?n genel şiddetini tek bir skorla temsil edebildiğini ortaya koymuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Tarama Aracı)

Format: Tipik olarak 3, 4 veya 5 noktalı Likert tipi derecelendirme ölçeği (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal geliştirme dili).

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Genç Yetkinler.

Yaş Grubu: Genellikle 12-18 yaş aralığındaki öğrenciler (Ergenlik dönemi).

Popülasyon Detayları: Okul temelli örneklem ve potansiyel olarak klinik örneklem üzerinde geçerleme çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Bireylerin kendi davranışları'nı belirli bir zaman dilimi (genellikle son 6 ay veya 1 yıl) içinde ne sıklıkla sergilediklerini değerlendirmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Davranışsal sorunlar, psikolojik değerlendirme, ergen sağlığı, ölçek geçerliliği, Gökmen Arslan, kısa form ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: ORCID bilgisi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Kurumsal e-posta bilgisi mevcut değildir.

Yazma Adresi: gkmnarслан@gmail.com

zinler, Ücret ve Test YI?

Test YI?: 2018

zinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı, yayını veya adaptasyonu için yazar Gökmen Arslan ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna?: Orijinal kaynaktan indirilebilir bir PDF bağlantısı belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Arslan, G. (2018). Development and validation of the Youth Externalizing Behavior Screener: A brief and effective measure of behavioral problems, *International Journal of School & Educational Psychology (Online)*, 1-11.

Gençlik D??a Vurum Davran??? Tarama Arac? (YEBS) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle, maddelerin içeriği burada listelenememektedir. Ölçeğin tam içeriği için lütfen sorumlu yazar Gökmen Arslan'ın 2018 tarihli makalesine başvurunuz.